

ЭБЭРДЭЛИЙБИТ!

Убаастабыллаах Чурапчы улуунун олохтоохторо,
 ыалдьыттара! Күндү биир партиялаахтарбыт!

Ахсынны I күлү "Билр ньыгыл Россия" политическай партия төрүтүзмүшү күнүгүн булар. Ошон Россияны өрө каталут, паругу самобатобут, кайы туугулар күнүгүлү үлүгүлү партия төрөобут күнүгүн итинтик-истиник жордзашыт!

Баира-суура 13 жыл аастар дарагы, Россия Иле дойдубут сайдыыта олуттатимиззастик ытыылан кэлэ. "Билр ныганы Россия" политическай партия дуои түһүсэр үлэтэ сыаналанан, нуруот киини тула сановолосто. Билигин билиги дойдубут мадуи санаадаас, баарабай кыстамах Аян дайду билр улган государствота булар. Араас кривистэр, куос дайдулартан санавыллар буулгалтар, дойдубут Препидиин үлэтээр тутуак күө-кемо булар, билиги партиябыт 90-с сыктар хаатыыларын түөрүтэн, ангаы алкх сайдыытын саайган кэлэ.

Двом-партыя түрүндө парламентка ыктымалдыгы бар бугагына, ал өкмөттөсү жетер суукага кыялар. Ал мекү халобурун ыгыны Украинага букаа турар ыгыны-майын түшүтүр. "Бир ыгыны Россия" политический партия парламентка сөптөсү үзүн ыгыны, ыгыны эрер Украинаттан Кремень ыгыны ыгыны ыгыны ситиги букаа.

Бийиги республикабытыгар бийыл булбут Ил Дархан быыбарыгар "Биш нымал Россия" үлэти-хамнаа урдуктук сыаналанан, дьон Егор Афанасьевич Борисов тула сэмэстөлөн, республикабыт илһэти сайдыытыгар биззэ аччэ уурдатыллы.

Таттапалар: Сасабын сүтэ миннэтэ сайдылалар, дьонун атабы турмуһа
булардыгар самалалар, бир мьыгы булан үлэтиһиг-хамсыбын!
Кыһалары түмүрүн, сүбүн кыһа турмуһун. Бука барымыгар дьон-сор-
дун, чөлүн-чөбүн доруһуһуну баһаларын.

*"Бийр нызгыл Россия" политический партия Чурагчмытаалы
салаатын екиртээр С.А.САГЫЦАЕВ, политический.*

“БИЛЛИБЭТ САЛЛААТ” КҮНЭ БЭДИЭТЭННЭ

УЛУУСКА - БУ КҮНИЭРЭЭ

“Россия поисковой хамсааһына” 2013 сылга Аба дойдуну көмүскүүр сэрингэ өлбүттэр өйдөбүлүнүн үйүнтүгэр сыалланх дойдуга үрдүгүн аан мантыйгынан “Билибэт саллаат күнүн” тэрийи ыыһылыа. Чугагын улууһун сыалатта маньы таба өйдөөн, ойөөн, ахсынньы 3 күнүн “Билибэт саллаат күнүн” билдирэ.

Чурапчыбыт улууһугар бу ытык күнү бэллэтээн, сэрин толоонугар сураҕа суох сүппүт, геройдуу охтубут, биһиги биһир

додулаах буюуттарбыг өлбөдүйбэт
хорсун бийишларын үйэттээр, кэлэр
кэнээр колонгоз тээрээр, Чурагчы
улууну бийишлар социалнай бонтуру-
остарга солбуяаччы О.Ф. Петрова,
Чурагчы ноһиштын бийишлар
солбуяаччы А.Г. Егоров, Чурагчы улууну
Бочунтаах олохтоо, Хоту көһөрүлүү
кыттылаада, "Сэрин сыйын өбөлөрүн"
улуустары хамыйыһытын бэрэссэдээтэ
В.Н. Дьячковский уонга Чурагчы улууну
мычат политикатыгар отдел сүүнүүр
спецалиһа С.С. Ногвицын айдабыһык
венору уурдулар.

Кордооһун үзэ түмүгүнэ сырын ахсын
сүүһүнэн олбут буюуттар кыраамталара
костор. Бу даан үгүстэрэ ааттара-суоллара
биллэбэккэ хаалар. Кинилэр килбизинсөөх
хорсун биһиһилэрин үйүтитин – биһиги
барыбыт атык юстиг.

Онон буюу күнгэн ыла улуусу тутар ахсынны 3 күнэ – “Биллибэт саллаат күнэ” ньгыттар буолуоҕа. Аһа дойдуга Улуу сүрүннүгэр, аныгы кэм байыһнай дьайыһаларыгар сурага суох сүппүт саллааттар сырдык өйдөбүллэрэ тыһыһаахтар сүрэхтэрингэр куруутун баар буолуо!

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ

Олонхо декадата

Киһи кэрэхсиир түһүлгэтэ тэрилиннэ

Стпшнын 27 кунүгэр кырын кыйлымныг барахсан сыа хаарынан үлүктөгөн, сымнан-сыйлаан турар кэмнэр улуу олгонхот И.Г.Тепловхон Тимофеев торообут-уоксэбит сиринэг Хайахсыг нэһиллэгэр көрөр харахпыт дьүккэлэрэ, көтүрүр тиешит минилэрэ оё-аймах дьоммут тоёуруна мустан хоммут уостарын хонирон, өрөөбүт уостарын өһүлэн аллоонноон олонон олгонхолоотулар, дэгэрэн ырыаны дьэрттэлэр, хомус тардан куйуһуттулар, үгэ ааһан үлүмнэстилэр чабырбахтаан чабаардылар, тойуктуойан тойтоотуллар, оһуохайдаан ойдулар. Кини көрөхсүн, санаа сыгар түһүдэгэ тэрэһи ыһыһына.

Дэв бу, ово-аймак ооньнуу оройуттан
млар, көрү көбүлүттэн тутар «Кут-сүм»
улуустаагы фольклорнай фестивалы
улуустаагы үөрэх управлениста (сал.
Т.В.Павлова), А.П.Илларионов аатынан
Хайхасхт орго оскуолата (дир.
Ф.И.Борисов), «Yөрүү» ово дьоруун сайын-
нарар көөн (дир. Д.А.Илларионов) ахсыс
төгүлүн тэрийэн ыттылар. Бу фестиваль
сүрүн сорутууан оёнуу норуот уус-уран
айымныгыгар умуутуу, төрүт үгэтин
үөрэтин, билин-көрүү, илгэрэниң үөскэтин,
оёнуорго торообут-үөскөбүт дойдуларыгар
диринг тапталы, норуот төрүт үгэстэринэр
ытхастабылы илгил буолар.

Дээ, ол сыалын-соруун фестиваль.

тэрээлнэгтэй, оёолор кыттыларыттан, көхтөөхтөрүттэн көрдөхкө, ситэри ситтэ, тизэри тигэрттэ. Онон Хайхасхыт орто оёоулатын коллективыгар, учууталларыгар, үөрэнээччилэригэр, иэһилээк олохтоохтору- гар, салалттыгар кытаанчылар, тэрий эччилэр ааттарыттан махтанабыт. Фестивалыа улуус 14 оёоулаатыттан 194 талааннаах оёолор кыттынылар. Бу фестивалы төрүттээбит, культуура управлениетын сүрүн специалиһа, РФ культуураатын үтүөлээк үлэһитэ М.А.Герасимова, «Түөлбэ олонхо» улуустаагы фестивал төрүттээчигэ, СР культуураатын туйгуна К.М.Тарабукина, олохтоох оёоулаа учуутала, СР үөрэбэринигин туйгуна Е.И.Кузьмина уонна Ханаласка ыһыллыбыт Олонхо ыһаарын оёолорго Гран-при бириһин хайаайката, Чакыр орто оёоулатын 7-с кылааһын үөрэнээчигэ Сайаана Попова оёолор олонхоһу толорууларын иһигиттэр- сэрээттиэр, дьүүллээттиэр-сүбөлээттиэр. Оттон дэгэрээт ырыа, тойук, чабырдах, хомус, үгэ, оһуоһай күөн күрөстэригэр көхтөөхтүк кыттыбыт оёолору «Өөрүү» оёо дьобурун сайыннарар кини дириэктэрин уорэс чааһыгар солбуһааччы А.Г.Баянгатиева, олохтоох оёоула учууталы В.М.Понсеев, И.М.Памлов ааһынан Чурапчы орто оёоулатын учуутала, СР үөрэбэринигин туйгуна М.М.Слепцова, улуустаагы гимназия учуутала, СР үөрэбэринигин туйгу-

на Л.А.Пермякова уонна культуура управлениын отделын салайааччыта, СР культууратын үтүөлөөх үлэһитэ В.П.Гerasимов көрдүлэр-иһитилэр, көбүлээтилэр-кууркуттилэр.

Фестиваль, үөрүүтүк аңылыштын олоктоох окуула коллектива тэрийлэ. Кыттааччыларга, улуучааччыларга ээриг тыллары «Үөрүү» оло доктурун сайыннарар киин дирижктерэ Д.А.Илларионов, окуула дирижктерэ Ф.И.Борисов, нэһилиэк баһылыгын сабылалаччы Г.И.Егоров уонна М.А., В.П. Герасимовтар эттилэр. Дьэ, ол кэнниттэн олоххону толорооччулар туһунан, дэгэрэн ырыаны, тойугу, хомуу, үгэни толорооччулар туһунан күөн күрөстэрэ саҕаланна. Ити эппит фольклор көрүнтэригэр көрүү буһуһуун юнэс саха омук сарылардаах үнүкүүтүгэр «Оһуохайга» оһолорбут барахсаггар хомой тылыннан хойуһустулар, эһикэй тылыннан эһэрдэлиһилэр, оһуохайы оноотуттан эһэрдэн, эһикэйи эһэрлэртэн сөгүтүлэр. Ону сэрэ фольклорнай болохтор, биридинтэн толорооччулар сайаалаччыларыгар аһаан санаа аһааһытын тегүрүк оһуула тэрийлэ.

Фестиваль түмүгүнөн бастыгына
манчык быһаарылынылар:

1. Чабырдахха: Болгоно орто оскуоланын «Сайылык ошолоро» чабырдахсыттарын болозо (салайааччы М.И.Монастырева), Соловьёв орто оскуоланын чабырдахсыттарын болозо (салайааччы Л.Е.Яковлева), Арыынах орто оскуолатын Юлия Борисова (салайааччы Ю.С.Синица).

2. Дэгээн ырыаба: Амма орто оскулатын "Саргы Дыйаан" бөлөбө (салайааччы В.В.Сазонова), Чурачкылаабын тирээрнээт-оскула "Дайархана" бөлөбө (салайааччылар А.Н.Кузьмина, Р.С.Савинов, Р.А.Федорова), Сазовьев орто оскулатын орто бөлөбө (салайааччы Д.Г.Яковлева).

3. Тойбука: Хайхохыг орто оскуулатын-
тан Липа Макарова (салайзаачы
З.М.Понсеев), Амма орто оскуулатын
фольклорнай белёз (салайзаачы
З.В.Салонюва), Соловьёв орто оскуулатын

Дайана Ядрихинская, Айына Попова
(салауатчы Л.Е.Якулева)

4. Үзгнн аабулыга: Чурагчы орто оскулатыттан Алик Новгородов (салайааччы А.И.Собакина), Халаар орто оскулатыттан Камила Герасимова, Чурагчы орто оскулатыттан Витя Филиппов (салайааччы А.И.Собакина).

5. Ойуохайга: Чураһыһытаабы иһтэрингиз-э-оскулатыттан Нарыйа Слепцова (салайааччылар А.Н.Кузьмина, Р.С.Савиннов, Р.А.Федорова), Солоньса орто оскулатыттан Августина Собакина (салайааччы Л.Е.Яковлева), Соловьёв орто оскулатыттан Дайзана Ядрихинская (салайааччы Л.Е.Яковлева), Батыно орто оскулатыттан Люба Ефремова (салайааччы М.И.Монастырева).

6. **Хомука:** 2-с №-дэх Чураалчы орто оскуулыгттан Маша Рязанская (салайлагччч М.М.Слепцова), Чураалчгаагы нигэринээт оскуула "Дуурлузиг" бөлөг (салайлагччлар А.Н.Кузьмина, Р.С.Саввинов, Р.А.Федорова). Болтоно орто оскуулыгттан Айваан Максимов, Юрий Ксенофонтов (салайлагччч А.Н.Семенов).

7. *Oligoneuryx talorum*: Хатыны орто оскулатын үерэнзоччилэрэ (салайааччы А.Ф.Захарова), Солонхос орто оскулатын үерэнзоччилэрэ (салайааччы Л.Е.Яковлева), улуустары томназия үерэнзоччилэрэ (салайааччылар Ф.Н.Болдонская, П.П.Сытинкина).

Фестивалы тэрийбит хамыһыһа оҕолорго анал дипломнары, бэригэстэри үөрүүдөх быһыыга-майыга туттардылар, оҕордо тыллары эттиһэр уонна 2015 сылла Чурапчыга ытыллар Олонхо ыһаагар үчүгүйдүк бэлэмнэллэригэр сүбэлэтиһэр, Олонхо ыһааҕын туһунан көрсөтүһэр.

Дэз, илн курулук түмүктөө, көпөзүнөк, элтинен, ошукайлаах-соннуулаах фестиваль, кылынты көнө харанарынта түмүктөө, ошорубут бөрөксаттар күлүн-үрөн чадаарын, сүүрүн-көтөн мүннэттен бийик Хайбахып сириттен дойдуларын айланатылар. "Экинч 9-с фестивалга көрсөөхкө диги!" диги олохтоохтор бөрөдүн хаалдылар.

В.П. ГЕРАСИМОВ,
 културау управленийн фольклорл
 уонна кулtuurунун нэһилистэбэ
 отсуунай салгыһаччыта.

**Ытыктабыллаах Иннокентий
Николаевич!**

65 ахьаан түгэлээдэхи зантай
хатгалж эхрэдэнби!

[illegible]

Бүгд саят устакта бодолжигсаатых асарлут туйлун. Эн бидр угсаагн саяа ыгатын, түр-бас асарлын бодылытынан, элбэх асарлун, саяаттарын булалтар. Асарлун барыларын атастарыгад турлурдун, саяа каян аартыгад сыйлылжисаатых туйлардын. Туйлун каян аартыгад уюуна асар, түр асарын оюо асарлунун - бу Эн каян бодылытынан бидр саяа каян кут саяа халылытынан булар.

[illegible]

M.E. MIKHOLAEV,

СР бастықы Премьер, РФ Госдуманын депутаты.

хатайлыстыклар баһылыктара
В.В.Смирников, Е.Е. Адамов,
баһылыкты сыңшыгы
С.С.Игнатъев уонга да атын
исектэтэри ыралыыр дьон
түмэни үлэни-хамнаы
салаалабыттар, сайдыы
былаанын ылыммыттар.

Бийыл Толгой нийслэлээр сайдныны түстэн! кэлбиг Попечительский Сэбиет 15 сыйлаха үбүлүөйүн көрсөр. Бу сыйлаха бийиг харыхыт ортогуар Толгой нийслэлгэ билдэриг түбүстэ, дыно элбэтэ, кэкилэ кыгытэ. Элбэх тутуу ыалыгына, сүт оһоһулунэ, саамай кэкилгээр – оскула уоһун улуйун нийслэлк социальнай-экономическай сайдыытын кинигэ буола чэчирэтэ.

Стинний 28 күнүгэр Төлөй
оскулатыгар попечителлөр
уонна оскуола, уһуйууш
коллективтара 15 сыллаах
үбүлүүй чэрчитинэн, муньа
тэрийэн, аастыт ситиһиллэри
ырыттылар, үгүөлөх доннорун
чэстэтилэр, ииники үлэни
былааннаатылар. Попечительской Сэбиот предсе-
дательин солбуйааччы
Иинюкентий Николаевич
Аммосов бу муньагы нүсөөн
саадаан ытта. Төлөй орто
оскулатын дирэктэргэ
А.И.Александров, Төлөйдөөхү
"Куустук" уһуйууш сэбиэдэсэ
З.Д.Дьячковская, Төлөй
иниһилэтин баһылыга
Н.И.Аммосов иһитинэрин
оторон, улахан үлэ ыттыууш
кулбугун сырдатылар,
кэмэлэспүүдөннорутар махтан-
нылар, ииники былааннарга
эттиилэри, туруорсуулары
оттордулар. Эттиилэргэ,

туруорсууларга тохтоон кайтар
бүөлгөхкө, сайышы салалыбыга

И.Н. Аммосов попенительскэй хамсааныны сабулаатчы.

Попечителдэр: В.А. Захаров, В.В. Смирников.

[illegible]

Мушкылары түмүктөри туран,
Инюкектей Николаевич.
"Бастагы сыярга улуустар,
нөһилээкэр айыы
Попечительский Сэбиэттер
төриилэн, сир айыы улахан
жасылтат, бүтүн нөһилээктери

минескай сайдыыларыгар, дьон-сэргэ сайдам санаата уһуктарыгар, былаас уонна общество биир сомого куус буолларыгар халбаһаабыт аһылаат буолуо этэ. Эһилик 2015 сылга республика үрдүнөн Попечительскэй хамсааһын тэриилибитэ 15 сылыгар аһаһа оҕуоһуоһунаа, уһуһууһунаа, нөһүлүкүтэриин үтүө санаа түмүлүүүтүгэр улахан үлэни тэрийгэһэ ыһырыам этэ”, — дьон санаатын билиһиннэрдэ.

Республикабыг бары
оскуолаларыгар,
уһуһааннарыгар, үрдүк уонна
орто үөрэх тэрилтэлэригэр
Попечительской хамсааһын
сөргөхсүтүлүн тэрилтэх
туспах. Дьон ис санаатын ууран

ПОПЕЧИТЕЛЬСКЭЙ СЭБИЭТ 15 СЫЛА

Аасныг үйс 90-с сүүлэрн
ынхлыгнхлах - тогтуулах
кэмгэрн кэмгэтэн үөрэх
эйгэтин оро олоонхут, тыа
сиргэр сайдыныг түсгэн
кэлбиг бнр үгү
х а м с а а б ы н ы н
Попечительскэй Сэбигтэр
үдэртэ буолбута. Бастакы
Президеммит М.Е.Николаев
2000 сыйлаахха апаан Ыйах
таһааран, Попечительскэй
Сэбигтэр сир айыг тэригэн,
нэбидоктэрингэн,
куораттарынан оскуола,
улуйаан тула, үгү санаа
куйуун түмүгүтэ.

Чурагчынга Толой ношилгоор
ессе сэл нининд, ол эбэтэр 1999

сыйлаахха атырдах айыгар
Попенительский Сибирт
тэригэн, очолорго олус кыра
нэһилээк сайдыы суолун
тутуспута. Ол юмугэ нэһилээк
баһылыгынан Иннокентий
Николаевич Аммосов үлэтиирэ.
Кини: "Олохтоох оскуола уонна
уһуйаан олук үрдүк таһымна
үтүөлөхтөрүнө нэһилээк
сайдар" дээн өйдөбүлүнөн
сиэттэрин, Төлөйгөн төрүттүөх
салайааччы дьону түмөн Сибирт
тэрийбитэ. Дьон барахсан үгүс
санаа тула түмүстээн, ис
сүрөгүтүн ылан
кыһамнылаахтык үлэтиир,
албын кыайа тутар. Ол курдук,
олохтоох баһынан

билэр. Ол курдук, эрдэ хааччылыгы эрэ этигилэр уонна үп-харчы кэпсэтиилэр буолууларына, быйылгыттан оруну нигит уонна уеротин болпур уостара, духубуонас уонна культура оруттэро таарылыннылар. Бу муһунаха попечителэр ахсааныра эбиллинэ. Ол курдук, А.А.Борисов – “Майа МТС” генеральнай директоро, С.В.Лидорова – “Саха НККК” аркадылгаа салаатын шеф-редактора, Е.И.Павлова – СР Байыта – дуолга министриэтибэтин специалиһа Телэй Попечительской Сэбиэтин чилиэтэринэн буолулар.

ерэ тардар үлэ ыштыллан
кэлбитэ. Билигин ити, торөөбүт
дойдуута таптал, патриотизм
ойдөөбүдүрүн соморулуур, олус
дириң ис суолталаах хамсааһын
үтүө сиргэ сэнитэ суохтук,
сэмэйлик ыштыла турар.
Нэһиликтэргэ оскуола уһууаан
тула күүс түмүлүр, үтүө сүбэ
тэрилтэр. Оскуолалар,
уһууааннар нэһиликтэр
сайдыыларын кинигэ буоларын
Төлөй нэһиликтэ көрдөрө. Бу
холобуру аастыт сылларга
ыштылыбыт кибинилэри
чингэттэ, сир аайы
Попечительскэй хамсааһын
соргохсүтүлүн тэрилтэ
нэһиликтэр социальнай-эконо-

комолонго сатырын төлөйлөр
холобурдарыгар олохуран
түмүүхээ, тэрийнүүхээ наада.
Холобур, предприниматель
Виктор Алексеевич Захаров дон
ураты үтүө санаалаах, сылаас
сүрөхтээх юуһун баарын болгелэн
аһар тогросоох.

Кини бу ааспыт уон сыт
устата Төлөй оскулатыгар бой-
тин пенсиятын анаан келтэ.
Быйылгыттан уһуйаан тутула
туарынан онно көмөлөшөр.
Маньык холобур республикага
суоҕа буолуо. Быйылгыттан
Попечительский Собиорос Төлөй
оскулатын бүтэрэн, үрдүк
үөрөхкө үөрөнөн, үлөһүт буолбут
кэлүөнө дьон кириэн эраһар.
Эдэр дьон үтүө санаа ситимин
быспакка, дойдуга тапталы уту-
нуура махталлаах уонна
көрөхсүлүгүтүк дьыала буолар.

Толой нэнийлэгэр
Попечительской Сэбитт 15
сылаах үлэтин олус үрдүктүк
сыналаан туран, түгэнигэн
туһанан, Сэбитт тэрийбитүмүс
тутгар салайаачыбыгын —
И.Н.Аммосовы 65 сааһыан
итиитик-истинник
эбэрдэлибит! Попечительской
хамсааһыны ойуолун, сир аайы
тэрийлэгүн, дойдубутун
түмсүүнэн сайыннарыаһан!

A3AXAPOR

“Чуораанчык” оёо сайдар киинин 50 сылыгар

Айымныылаах аартыккыт арылыннын!

Саас-үгө тухары уруй-тускул тосхойдун, Эйгэсэ, оёо барсхасанга!

Хатын-чаран аллардык: Чуораанчык биһир чүгүрү дьаһыкх тымны-руор, ураты суулаах-иистэх “Чуораанчык” оёо сайдар киинэ үбүлүйдүк 50 сылын көрсөт. Ол сыллар тухары үлэстэн аастыт үлэһиттөр сүрдүтүн сылааһын оёотроо анал, кэрэчашыгары кэрэ, сырдыкка уһуйан, билиһин-төрүүгө сүрдүн, киинтэр хас биһирдистэрэ киин буолан тасхаларыгар кыскыларын кэрэһэтибит, онуларын онорсубут дьаһыкх буолаллар.

1964 сыллаахха эртэ үөрэтэр куорпус дьаһыкх агарын биһирдистэр маһайгы дөгсөд сөбүлүсэйдэ-Мария Тимофеевна Спиридонова ерөмүөн үлэтин онотторон, мал-сал, танас-сап көрдөөн, миһбэл сакастаан, 25 миһбэлтээх уһуйааны балаһан ийыгар арыттарбыта. Оноттоогу районо икки иитэччин Ефимия Петровна Архипованы, Зинаида Егоровна Осипованы ыһыпта. Кэники сылларга А.Н. Кузьмина, С.С. Жиркова, В.А. Бахачен, Е.М. Коженкина, М.М. Габдуллина, повардарынан М.Д. Ивасова, Е.Г. Сивцева, А. Окунешникова, Кривошанина, Стасова, наһааһытэринэн Е.Г. Макарова, И.С. Павлова, Анна Габдуллина, В.П. Местникова (Пинкина), Вера Богатырева үлэһиттэрэ. 1983 сылга дьэри сөбүлүсэйдинэн Е.В. Пилигина үлэһиттэ. Дөгсөд холуктаах буолан, нэһилгэ устата

бары биһиргэ уопсай субуотуну-уктарга – этэстээх уопсайдар үлэһэ киирэллэригэр, ол эбии аһылык, отук мас бэлэмнээһинигэр, бөлүлүгэ ырааһырылыга үлэһиттэрэ. РЭС коллективин кытары шедфтинини олохтообута, ону билиһиннэнэ дьэри салтыаллар.

биһир санаага түмөн, педагогтар профессиональнай таһымнарын үрдэтэргэ үгүс, үтүмөн үлэни ыһта. 2009 сыллаахха “Үтүө дыала” чэригинэн, “Норуот күүтэ – көмүөл күүтэ” хамсааһын көмөтүнөн 80 миһбэлтээх сага, киэн, тупсабай тутуулаах уһуйааны олоххо киирбэтэ. 2013 сыллаахха толору хааччылыылаах сага кууруна аһылыгыта, водопровод тардылыгыта, благоустройство кириэ. Билиһини үйө ирдэбинигэр толору эппиэттэр, оёо сайдар усулбууһа тэриһэн үлэһиттэр, төрөһүтүтэр үөрүүлэрэ үгүс.

Түмүсүлээх коллектив хас биһирдин үлэһитэ туспа уратылаах. Уһуйаан захсана Дина Дмитриевна Окунешникова сүрүн үлэтин таһынан общественной үлэһиттэр, куонкурустарга, дыһалларга көхтөөхтүк кыттар. Уһуунук үлэһиттэр, сэмэй майгылаах, үтүө үлэһит, миннигыс астаах повар Акулина Петровна Кириллова. Оёолорго үтүө сыһыаннаах, ыраас, түргэн туттунуулаах,

„Методист Якутии“, „Слепцовтар педагогической династия“ бөлүгүтэр хаһайкалары Оксана Григорьевна Окунешникова ыһтар.

Билиһини кэнигэ уһуйаан Аан дойдугаагы баан салыар „Саха Республикатыгар доһколынай үөрөхтээһин хаачыстыба“ быраһыагар пилотнай площадка, „Развитие социальной компетентности дошкольников в условиях физкультурно-оздоровительной деятельности в маломасштабных учреждениях“ Россиятаагы үөрөхтээһин академиятын экспериментальной площадката, „Дошкольный үөрөхтээһингэ сага формалары, моделлары сайыннары“ тиэмээн федеральнай стандартоочунай площадка базовой тэриһтэ, доһколынай үөрөхтээһингэ ФГОС олоххо киириһиттэр үлэһиттэр пилотнай уһуйаан буслары ситиститэр.

Ситиһиллэригэр аһаһаах: 2005 с. „Сыл бастыт уһуйаан“ Бүтүн Россиятаагы куонкурус лауреата, 2009 с. Саха сирин физический культуурага уонна оёо спордун уобалаһын Грантын хаһайына, 2010с. Бүтүн Россиятаагы „Детские сады детям“ куонкурус „Бастыт тыа сирин уһуйаана“ анал аһа хаһайына, 2013с. республикатаагы „Бастыт тыа сирин уһуйаана“ куонкурус кыайылылаагы.

Үбүлүйдүк уһуйааммытын, уруусу-билиһини үлэһиттэрин, бэтэрсөөһүнүн, төрөһүтүтэрин, итиһиллээччилэрин иһаһык эбэрдэлиһин, үөрүүлээх кэминэн! Үрдүк ситиһиллээргитигэр кынаттанан, аартыккыт арылыннын, дыһа тосхойдун!

Е.М. КАЖЕНКИНА,
оскула-иитэриһтэ
бэтэрсэн педагог-психолога.

төрөһүтүтэр оёолорун үөрө-көтө хаһыларалара. Төрөһүтү кытта үлө утумнаахтык берара. 1983-1993 сылларга сөбүлүсэйдинэн В.П. Пудова үлэһиттэ. Кууруна тутуулан, быласаахха кэһитиллэн, саһардыллан оёотуллубута. Миһбэл саһардылыгыта, дыһа таһа иһулаһурулаһан, иһа обививаламмыта. Иһаки бөлөһүтүн түүнүтүн-күнүтүн 50 оёолу көрөһүтөр. Иһа-үөрэтэр үлэһэ педсоветка дыһалабылай ооннуулар, төрөһүтүтэргэ аһаһаах тэһиллэһиттэр, о.д.а. буолаллара. Тымторго үлэһиттэр тэриһтэһиттэр.

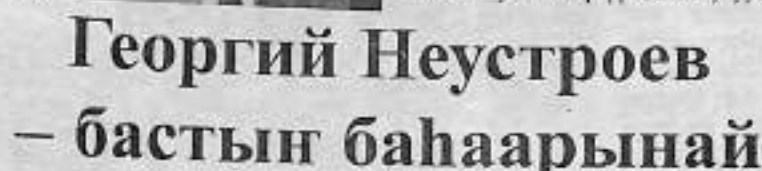
1993 сылтан сөбүлүсэйдинэн РФ уопсай үөрөхтээһинин бөлүгүтэ үлэһиттэ, СР үөрөһүн туйгуна, „Үтүө дыала 21 үйө“, „СР физкультуратын спордун сайдыытыгар үтүөтүн иһин“ бөлүгүтэр хаһайкалары Ангелина Александровна Захарова утумнаахтык үлэһиттэ, сыйдыттар. Тэриһтэ ситиһиттэ, үлэһэ хайдах баран иһэрэ салаллаһыттан тутулукаах. Билиһини олох тэһимигэр сөп түбөһөр, аһыгыһы көрүүлээх, эрчимнээх салаллаһыһан аһаһаар. Оёолор сайлар усулбууһа тэриһэн, коллектив

эппиэтинэстээх иитэччи көмөлөһөөччүлэрэ В.И. Гаврилова, А.Ф. Дювалова, Е.Н. Сидорова эбэрдэргэ холбоур бускалар.

Хас биһирдин киингэ сөптөөх сыһыаны олохтоон, киинтэр педагог быһыалынан арылларарыгар, профессиональнай таһымнарын үрдэтэргэ иитэриһинэй быһаһаах үлэни методист, СР үөрэһириһтин туйгуна,

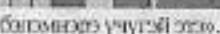
Хайхыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоуука 03.12.2014 с. оёотка бэчээтэннэ. Аалдырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул. 26 "а". Индекс: 54907. Хайхыат нэдиизээс үтэ: олтуоруунуука, чаппаарга уонна суббуогаа тахсар.

Күүстээх кириэни түмүгүтүн, борууттаах 1-кы

Тогорйн Пейрочин куракхэгийн туфүлшн сийхэтын үлэсгэр: «Ыйагыгы куракхэгийн ханыык да сийлэрааагар тыйаагыныахык буолан биегдэ. Тогр дэглэхэс, куракхэгийн көрүтэригэр биирэдэн эрх холотон көрүү көгүлэсхөөнэг. Ордук Хампаас, Ууе-Алашн усынн Бүдүү болжк үлүстүарын уолаттар»

Леустроев Анаарынай

[illegible]

Марина ЗАХАРОВА.

Байрагч оро өлүүтэ Диевүүсүл куурайса (7 оро) уонна Нидурба оройуонугар (1 оро) байлалтынмгыт. Оролор саастаар: 3 саайһыгар дьыла – 2 оро, 3-6 саайһыгар дьыла – 4, 6-9 саайһыгар дьыла – 1, 9 саайһыгар уюу – 1. Өлүү бүрүктүннэтииктик кыра оролор дьылаар согодохтуу хаалларына, байһыгар махалыкка байһыны-майһы түтүтүннэр согодох байһаарыныгы илар кыһаарга суогустан, кыра саастах буолун, сааста байһаарны махалыктынмгыттаа буолар.

Хас биеэрийн төрөлзүт мангын баатарлан сэрэхтөх бухуу бираабылаларын тууһаа ирдээрэн булгуччу өйдүүххүтүн наада.

- Кыя оюлору динге эргилеуү хааларымыз;
 - Оюлорутутар айаас устунан оонунуур кутталарын куруук сынга салдым;
 - Илимпозун, жакталканы оро пайор сиргир уурумам;
 - Оюлорго чумуенин, боталысай устунан, птарлданан байырт хонтурула суох тутары конулдомон;
 - Кыя оюлорго оюу отто уерлимиз;
 - Кыя оюлорго байырт хонтурула суох гао оюлунан туттары конулдомон;
- улаан оюлорго сонко туттары учт эйдик уериме.

СЭРЭТИЙ ҮЛЭТЭ ЫЙТЫЛЫННА

Саха сириндэги Илхамалыа быһаар-майгы министрилибонн атыаныы 29 күнүгүнэ 2459-2-й нумурудох уураар олохторун, бу дьыл элтинньи айыныы күнүгүгэр Чуралчылаары баһарнай наһор начальнига, Ис сулууска майоро С.Д. Карабаев, Чуралчылаары полиция участковой уполномоченный ст. лейтенант А.А. Соконов уонна Чуралчылаары хоттон быһаары эзерэт инструкторда М.А. Захарова, А.А. Рожков хавна да олохор сырз суох дыон мустар, айыны утарынар үлүлүлэр дыон мистэлэрин, учуока турар иалларынан сыдылар, баһартын сырзэхтох буюдуу үлөтөн икстэллэр. Уонсайа Чуралчы улууфун үрдүктөн 25-тэн тааса балта эрэгтөн үлөтө кытылына.

Саяхт Ресурсы Бюветини статистиканы кордорорунен, унуотур арылыны испет дым уоту-куруу сыыһа-халты, сэрэр суохтук туттанырыттан баһаар тахсар. Бу тарвилибиг сэрэни улетин тутмустар баһаары утары рожом баарыбалыларын кинилер келунуустар: оттулар оһох ерелуненимолгох, оһон-машин хайдылалар, дым иһигэр хонтуруону суох сыдан тибастаһын, ирбизит экипиттотот эргэрит электр проводканын, розетканын, выключателенин туттуу, дымни уонка холбоһон илгэр прибору корууту-испити суох хааларыны, уо. д.а.

Бу үлс түмүтүзүн миңеро үлс алтын тэрлэлтүгө анал сырдагы үлсүгө ыктымалдыктар,

MLA. 3AXAPOBA.

⁴Чурапчытаабы уоттан быһыһыыр эгэрээт инструктора.

Извещение о проведении открытого аукциона по продаже права на заключение договоров аренды земельных участков

На аукцион по продаже права на заключение договоров аренды выставлено:

ЛОТЫ:

3. Земельный участок, находящийся по адресу: Чурячинский улус (район), Чурячинский посел. с. Чуряча, ул. Спортивная, д. 36, общая площадь 1500 кв.м, кадастровый номер 14-33-013010-867, для индивидуальной жилой застройки, принадлежащий на праве собственности

10. Земельный участок, находящийся по адресу: Чурапчинский улус (район), Соловьевский наслег, с.Мырыла, ул. Восточная, д.9, общая площадь 2000 кв.м., кадастровый номер 14-33-010001484 под присвоенным участком, начальная цена 14400 руб.

5. Перечень предоставляемых документов:

6. Луквасіўскаму дакументацыйна і довадальна-справядліва інфармацыю можна атрымаць, па адрэсу: арганізатара аператыўнага даследавання кантактны тэлефон 8 (41151) 4-19-86.

Полиция мүннүзү

**БОЛДЬОҢУ
УНАТЫЫГА КЭМИГЭР
ҮЛЭЛЭННГ!**

Бордхосторо аялтай дэвсгэрийн голын хамт хамгаалагчид хамт байхыг зорьж байна. Үүнийг хамгаалагчид хамт байхыг зорьж байна.

Байдал 4 жили саяши 5 саял устат туһанар
 баявтар баялалта. Ойуоха мунтар саял устат
 икэтэ эбэтэр икэтэни эбэтэр тэүл арыгы икэтэ
 туруктаах обществоннай мунтар саялалтара
 тэрүт буолла. Манык мунтар саялы сонтохтук
 хайыбатах дьонно эки туттуллуон сөп. Бул
 баялалтаны кинигэ суут уурааһын бултур
 баял баялалтаны, кинигэ эки утун боддосо
 баялалта.

Онон саатар хайрагчид сийдгийн уур, кээд
сидын баяршилсын тулун, көгүл болсон
көр, кмгэр ухатан үлгэр.

ГЛАВРОСОВ.

Чурагчлалыг бүтээгдэхүүнүүдэд оруулах
архивчлалыг өдөр тутамд хийж байгаагүй
үлбэр старший инспектор, тэдгээрийн хэргийг